

ע"פ 1660/19 - EdikaKvartskhava, GenadiShvelidze נגד מדינת ישראל, בכור ביניאשוילי

בבית המשפט העליון

ע"פ 1660/19

לפני: כבוד השופט א' שטיין

המבקשים: 1. EdikaKvartskhava
2. GenadiShvelidze

נגד

המשיבים: 1. מדינת ישראל
2. בכור ביניאשוילי

בקשה לעיכוב ביצוע פסק הדין של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בת"פ 33550-08-17 מיום 24.1.2019 שניתן על-ידי השופטת ד' מרסק-מרום

בשם המבקשים: עו"ד שי שקד

בשם המשיבים: עו"ד נילי פינקלשטיין

החלטה

1. לפניי בקשה לעיכוב ביצוע תשלום פיצויים לנפגע העבירה (להלן: המתלונן), אשר הושת על המבקשים בגדרי גזר הדין של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בת"פ 33550-08-17 (השופטת ד' מרסק-מרום) מיום 24.1.2019, וזאת עד להכרעה בערעורם על גזר דין זה.

2. ביום 20.3.2018 הוגש נגד המבקשים כתב אישום מתוקן המייחס להם קשירת קשר לביצוע פשע, עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין או החוק); שוד מזויין, עבירה לפי סעיף 402(ב) לחוק; וגרימת חבלה

בכוונה מחמירה, עבירה לפי סעיף 329(א)(2) לחוק, בצירוף סעיף 29 לחוק. לאחר הודאת המבקשים בעובדות כתב האישום במסגרת הסדר טיעון שנחתם ביניהם לבין המדינה, הם הורשעו בעבירות אלו באותו יום.

3. ביום 24.1.2019 גזר בית משפט קמא את דינם של המבקשים. בגזר הדין נקבע כי במעשיהם פגעו המבקשים בערכים חברתיים מוגנים בעוצמה גבוהה, וזאת לנוכח ביצוע העבירות באכזריות רבה, תוך השפלתו של המתלון, אדם קשיש בן 87. בית המשפט פירט את הנסיבות החמורות בהן בוצעו העבירות, אשר כללו את תכנון הקפדני, את ביצוען בביתו של המתלון ואת האלימות הקשה בה נקטו המבקשים כלפיו. המבקשים קשרו את המתלון, ליפפו סרט דביק סביב עיניו, בעטו בראשו, איימו עליו בסכין, ואף החלו לחנוק אותו באמצעות חגורה – מעשה שלא הוביל למותו רק בשל הגעת כוחות המשטרה למקום. בית המשפט עמד על הנזק הפיזי והנפשי הרב שנגרם למתלון עקב ביצוע העבירות; על העונש המרבי הקבוע בצדן; על מדיניות הענישה הנהוגה בכגון דא; על החומרה המיוחדת שבמעשי אלימות כלפי קשישים וחסרי ישע; וכן על הצורך למגר מעשים אלו באמצעות ענישה מרתיעה. בשים לב לכל אלה, קבע בית המשפט כי מתחם העונש ההולם בעניינם של המבקשים נע בין 6 ל-10 שנות מאסר בפועל, וזאת לצד רכיבי ענישה נלווים הכוללים גם פיצוי. לאחר מכן בחן בית המשפט את הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות ונתן את דעתו, בין היתר, לעברם הפלילי של המבקשים וכן לנסיבות חייהם שכוללות מצוקה כלכלית ומצב בריאותי קשה של ילדיהם: בנו של אחד המבקשים חולה בסרטן, ואילו בתו של השני סובלת מנכות רב מערכתית. בית המשפט גם התייחס לעובדה שהמבקשים הם נתינים זרים, דבר ההופך את מאסרם לקשה יותר מאשר מאסרו של אזרח ישראלי.

4. לאחר ששקל שיקולים אלו, החליט בית משפט קמא לקבוע את עונשם של המבקשים מעט מעל הרף התחתון של המתחם ולהשית על כל אחד מהם את העונשים הבאים: 7 שנות מאסר בפועל החל מיום מעצרו (30.7.2017); 12 חודשי מאסר על תנאי אשר יופעל אם יעבור בתוך שלוש שנים מיום שחרורו מן הכלא כל עבירת אלימות או רכוש מסוג פשע; 6 חודשי מאסר על תנאי שיופעל אם יעבור בתוך שלוש שנים מיום שחרורו מן הכלא עבירת אלימות מסוג עוון; וכן פיצויים למתלון בסך של 15,000 ₪, שאותם יש לשלם עד ליום 1.8.2019.

5. בגדרי התיק העיקרי המונח לפני בית משפט זה, המבקשים מערערים על חומרת העונש שהושת עליהם. בד-בבד עם הגשת הערעור, הגישו המבקשים את בקשתם הנוכחית שעניינה, כאמור, עיכוב ביצוע תשלום הפיצויים למתלון.

בבקשה זו אדון ואכריע כעת.

6. המבקשים טוענים כי מן הדין לעכב את ביצוע תשלום הפיצויים בהם חויבו בפסק הדין קמא, שכן לדעתם סיכויי ערעורם טובים, ומאזן הנוחות נוטה לטובתם. באשר לסיכויי הערעור, נטען כי אין זה מן הנמנע שסכום הפיצויים בו חויבו יופחת, הן משום שהסכום שנפסק גבוה משמעותית מהנהוג במקרים כגון זה שלפנינו, והן משום שבית משפט קמא לא התחשב בקביעת סכום הפיצויים בכך שהמבקשים לא הרוויחו דבר מביצוע העבירה. באשר למאזן הנוחות, המבקשים טוענים כי תשלום סכום כה גבוה יגרם למשפחותיהם נזק בלתי הפיך משום שהדבר יגרע מתקציבן הדל ומשום שהטיפול הרפואי בילדיהם כרוך בהוצאות כספיות ניכרות. המבקשים מוסיפים וטוענים כי בשל מצבם הכלכלי הרעוע אין להם יכולת לשלם את סכום הפיצויים במועדו, וזאת במיוחד בשל היותם אסירים השוהים בין כותלי הכלא כמעט שנתיים.

7. המשיבים, מנגד, מתנגדים לבקשה. לטענתם, סיכויי הערעור של המבקשים הינם קלושים, בהינתן החומרה היתרה של המעשים שבגינם הם הורשעו. המשיבים מוסיפים וטוענים כי מצבם הכלכלי של המבקשים אינו מהווה כשלעצמו שיקול לעניין עיכוב ביצועו של פסק דין כספי, וכי אין שום אינדיקציה לכך שהמתלונן לא יוכל להחזיר את הכספים שישולמו לו על ידיהם, אם יידרש לכך בתום הליך הערעור. לבסוף מציינים המשיבים כי למבקשים נותר פרק זמן לא מבוטל לשם גיוס סכום הפיצויים; ולפיכך ביקשו שאדחה את הבקשה.

דיון והכרעה

8. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות.

9. ככלל, אין בהגשת ערעור כדי לעכב את ביצועו של פסק הדין מושא הערעור. עיכוב ביצועו של פסק דין הינו בגדר חריג. על מבקש עיכוב הביצוע מוטל להראות כי סיכויי ערעורו טובים וכי מאזן הנוחות נוטה במובהק לטובתו. כללים אלה נכונים שבעתיים מקום שמדובר בבקשה לעכב את ביצועו של פסק דין בעניין פלילי אשר מטיל על הנאשם שהורשע בדינו חובה לשלם לקורבן העבירה פיצוי כספי בהתאם לסעיף 77 לחוק העונשין. בקשה לעכב את תשלום הפיצוי כאמור היא בגדר הליך אזרחי אשר נספח אל הערעור הפלילי שהגיש הנאשם (כמוסבר, תוך הפנייה להוראות חוק רלבנטיות, בע"פ 8560/18 זבורף נ' מדינת ישראל, פסקה 21 (26.12.2018) ובע"פ 205/19 לברוב נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (31.1.2019) (להלן: עניין לברוב)). הליך זה מתקיים לפי כלליה של תקנה 466 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984, והנחת היסוד שלו היא שאין מעכבים את ביצועו של חיוב כספי שכן, אף אם ערעור הנאשם יתקבל בסופו של יום, ניתן יהיה להשיב את המצב לקדמותו על ידי הטלת חיוב על נפגע העבירה להחזיר לנאשם את הכסף שקיבל (ראו עניין לברוב, פסקה 12; וכן ע"פ 4812/15 עיריית ירושלים נ' עזבון המנוח סלים שבו ז"ל, פסקה 7 (30.8.2015)).

10. משכך, כדי לבסס את הטענה כי מאזן הנוחות נוטה לטובת עיכוב ביצועו של תשלום הפיצויים, על המבקשים להראות כי אם וכאשר יתקבל ערעורם, יוסב להם נזק בלתי הפיך במובן זה שלא ניתן יהיה להשיב את הגלגל לאחור ולהחזיר להם את כספם. המבקשים דכאן כלל לא התייחסו לעניין זה, וכתוצאה מכך בקשתם נדונה לכישלון (ראו ע"פ 4691/08 מג'ארי נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (18.6.2008) (להלן: עניין מג'ארי); ע"פ 3887/16 האדי נ' מדינת ישראל, פסקה 3 (26.6.2016)). נסיבות חייהם הקשות של המבקשים ומצוקתם הכלכלית לא נעלמו מעיניי, אולם אין בהן כדי להצדיק את עיכוב הביצוע המבוקש (ראו עניין מג'ארי, פסקה 5; ע"פ 9338/08 אלעוקה נ' מדינת ישראל, פסקה 5 והאסמכתאות שם (31.3.2009); וע"פ 3420/15 גודה נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (16.6.2015)). כך הוא גם לגבי הקושי הכרוך בתשלום הפיצויים בהיותם של המבקשים מאחורי סורג ובריה וללא אפשרויות פרנסה. קושי זה לא מהווה סיבה לקבלת הבקשה לעיכוב ביצוע על חשבון זכויותיו של נפגע העבירה (ראו עניין לברוב, שם).

11. בשולי הדברים אציין כי המבקשים רשאים לפנות בבקשה מתאימה למרכז לגביית קנסות, אשר מוסמך "לפרוס או לדחות את תשלומי של חוב [...] אם שוכנע כי היו סיבות סבירות לאי-תשלום החוב, כולו או חלקו, במועדו, או כי קיימות נסיבות אישיות מיוחדות של החייב המצדיקות פריסה או דחייה של התשלום כאמור" (ראו סעיף 5ב(א)(2) לחוקהמרכזלגבייתקנסות, אגרותהוצאות, התשנ"ה-1995; וכן ע"פ 4200/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה יג (21.8.2013); וע"פ 8630/16 אלמראוין נ' מדינת ישראל,

פסקה 7 (16.2.2017).

12. הבקשה נדחת.

ניתנה היום, ב' באייר התשע"ט (7.5.2019).

ש ו פ ט